

Відділ культури, національностей та релігій
Славутицької міської ради
Славутицька міська централізована
бібліотечна система

Ця дивна країна Африка

До року Африканського народу в Україні

Бібліографічний покажчик

Відділ культури, національностей та релігій
Славутицької міської ради
Славутицька міська централізована
бібліотечна система

Ця дивна країна Африка

До року Африканського народу в Україні

Бібліографічний покажчик

Славутич 2020

Цей бібліографічний покажчик підготовлений відділом бібліотечно-бібліографічного обслуговування Загальноміського бібліотечно-інформаційного центру м. Славутича.

Видання присвячене відзначенню у 2020 році Року Африки в Україні.

Покажчик містить відомості про країни Африки, публікації про літературу, культуру та спорт, твори письменників цього континенту, інтернет-ресурси.

Матеріал розміщений за розділами в алфавітному порядку.

Посібник розраховано на широке коло читачів.

Укладачі:

Панова Л. І., Соловійова Л. О.,
Янченко О. О.

Відповідальна
за випуск:

Портная Н. В.

КРАЇНИ АФРИКИ

Соціально-економічна характеристика країн Африки

Африка займає 1/5 суходолу земної кулі. За розмірами з усіх частин світу поступається тільки Азії. До складу регіону входять 55 країн.

У світі немає іншого континенту, який в такій же мірі постраждав би від колоніального гніту і работоргівлі, як Африка. Розпад колоніальної системи почався в 1950-х роках на півночі континенту, остання колонія – Намібія була ліквідована у 1990 р. У 1993 р. на політичній карті Африки виникла нова держава – Ерітрея (внаслідок розпаду Ефіопії).

Континент майже посередині перетинається екватором і повністю лежить між субтропічними поясами Північної і Південної півкуль.

Африка виключно багата корисними копалинами, хоч вивчені вони поки що недостатньо. Серед інших континентів вона займає перше місце по запасах руд марганцю, хромітів, бокситів, золота, платини, кобальту, алмазів, фосфоритів. Великі також ресурси нафти, природного газу, графіту, азбесту. Частка Африки у світовій гірничій промисловості – 14%. Майже вся сировина і паливо вивозяться з Африки в економічно розвинені країни, що ставить її економіку у велику залежність від світового ринку. Усього в Африці можна виділити 7 головних гірничопромислових районів. Три з них знаходяться в Північній Африці і чотири – на південь від Сахари.

1. Район Атлаських гір виділяється запасами залізних, марганцевих, поліметалічних руд, фосфоритів (найбільший у світі фосфоритний пояс).

2. Єгипетський гірничо-промисловий район багатий нафтою, природним газом і титановим залізняком, фосфоритами тощо.

3. Район Алжирської і Лівійської частин Сахари відзначається найбільшими нафтовими і газовими запасами.

4. Західно-Гвінейський район характеризується поєднанням запасів золота, алмазів, залізняка, бокситів.

5. Східно-Гвінейський район багатий нафтою, газом, рудами металів.

6. Заїрсько-Замбійський район. На його території розташований унікальний «Мідний пояс» з родовищами високоякісної міді, а також кобальту, цинку, свинцю, кадмію, золота, срібла.

Заїр – головний світовий виробник і експортер кобальту.

7. Найбільший гірничопромисловий район Африки розташований в межах Зімбабве, Ботсвани і ПАР. Тут добуваються практично всі види паливних, рудних і нерудних копалин, за винятком нафти, газу і бокситів.

Земельні ресурси Африки є значними. Усього оброблюється 20% земель, придатних для сільського господарювання.

Африка виділяється у всьому світі найвищими темпами відтворення населення. У 1960р. на континенті проживало 275 млн. людей, в 1980 – 475 млн., в 1990 – 648 млн., а в 2000р. 872 млн. людей. Такий високий рівень народжуваності пояснюється віковими традиціями ранніх шлюбів і багатодітності, релігійними традиціями, а також рівнем охорони здоров'я, що підвищився.

За рівнем урбанізації Африка поки що значно відстає від інших регіонів. Однак темпи урбанізації тут найвищі у світі.

ЄГИПЕТ

Єгипет – держава на північному сході Африки і на Синайському півострові в Азії. Площа 1001,4 тис. кв. км. Населення більше 100 млн. людей; 98% єгиптяни (єгипетські

араби), а також нубійці, бербери тощо. Міське населення 45%. Офіційна мова – арабська. Державна релігія – іслам. Столиця – Каїр. Глава держави – президент.

Єгипет – аграрно-індустріальна країна. Головна експортна сільськогосподарська культура – довговолокнистий бавовник. Вирощують рис, кукурудзу, пшеницю, цукрову тростину. Тваринництво: велика рогата худоба, кози, вівці; птахівництво. Рибальство. Виробництво електроенергії. Видобуток нафти, фосфатів, залізняку тощо. Текстильна, швейна, харчова промисловість. Чорна і кольорова металургія, машинобудування. Нафтопереробна і нафтохімічна промисловість, виробництво мінеральних добрив.

Головні порти: Александрія, Порт-Саїд, Суец.

Експорт: нафта і нафтопродукти, бавовна і бавовняна пряжа, продовольчі і промислові товари. Основні зовнішньо-торгівельні партнери: США, Франція, Німеччина, Японія. Іноземний туризм. Грошова одиниця – єгипетський фунт.

КЕНІЯ

Республіка Кенія – держава в Східній Африці. Площа 582,6 тис. кв. км. Населення 51,39 млн., головним чином народи кикуйо, луо, лухья, камба. Офіційні мови – англійська і суахілі. Віруючі – християни, мусульмани і ті, що дотримуються місцевих традиційних вірувань. Столиця – Найробі. Глава держави і уряду – президент.

Кенія – аграрна країна. Товарні сільськогосподарські культури: чай, кава, піретрум, сизаль. Тваринництво (м'ясо-молочне). Рибальство. Заготівля деревини. Видобуток природної соди. Харчова, текстильна промисловість; шкіряні, цементні, хімічні, металообробні, нафтопереробні

підприємства. Виробництво електроенергії. Морський порт – Момбаса.

Експорт: кава, чай, нафтопродукти, консервовані ананаси, цемент, сизаль. Основні зовнішньо-торгівельні партнери: Великобританія, Німеччина, США, Японія, Нідерланди. Іноземний туризм.

Грошова одиниця – кенійський шилінг.

КОНГО

Конго – держава в Центральній Африці. Площа 2,3 млн. кв. км. Населення 5,244 млн. людей; головним чином народи лубу, конго, монго, руанда, занде. Офіційна мова – французька. Близько 50% населення дотримується місцевих традиційних вірувань, інші переважно християни. Столиця – Кіншаса. Глава держави – президент.

Конго – аграрна країна з розвиненою гірничодобувною промисловістю. Головні експортні сільськогосподарські культури: олійна пальма, кава, какао, гевея. Тваринництво. Лісозаготівлі. Видобуток міді, кобальту (провідне місце у світі), цинку, кадмію, срібла, золота, олова, вольфраму, алмазів (одне з перших місць у світі). Виробництво електроенергії. Кольорова металургія. Хімічна, нафтопереробна, металообробна, деревообробна, харчова промисловість.

Експорт: продукція гірничодобувної промисловості, кава, чай, каучук, деревина. Основні зовнішньо-торгівельні партнери: Бельгія, США, Німеччина, Франція.

Грошова одиниця – конголезький франк.

НІГЕРІЯ

Нігерія – держава в Західній Африці. Площа близько 924 тис. кв. км. Населення 195,9 млн. людей, переважно хауса, йоруба, іґбо, фульбо, ібібіо. Офіційна мова – англійська.

Більшість віруючих – мусульмани і християни. Столиця – Абуджа. Глава держави і уряду – президент.

Нігерія – аграрна країна з розвиненою нафтодобувною промисловістю. Головні експортні сільськогосподарські культури: какао, продукти олійної пальми, арахіс, бавовник, каучуконоси, цукрова тростина; для внутрішнього споживання – зернові, ямс, маніок. Тваринництво. М'ясне господарство. Рибальство. Видобуток нафти, олова, колумбіту. Харчова, текстильна промисловість. Нафтопереробні, хімічні, машинобудівні, металургійні, деревообробні підприємства. Ремесла.

Експорт: нафта, какао-боби, каучук, продукти олійної пальми.

Основні зовнішньо-торгівельні партнери: Великобританія, США, Франція, Німеччина, Японія, Бразилія.

Грошова одиниця – найра.

ПАР

Південноафриканська Республіка (ПАР) – держава на півдні Африки. Площа 1,219 млн. кв. км. Населення 57,78 млн. людей, у т.ч. африканці, метиси, вихідці з Європи. Офіційні мови – африканс і англійська. Віруючі – в основному християни і прихильники місцевих традиційних вірувань. Столиця – Преторія, резиденція парламенту – Кейптаун. Глава держави – президент.

ПАР – індустріально-аграрна країна з високим рівнем розвитку господарства, найбільш розвинена в економічних відносинах держава Африки. ПАР займає одне з перших місць у світі по видобутку золота, платини, хромітів, марганцевої руди, сурми, алмазів. Добувають уран, залізняк, мідь, азбест тощо. Чорна металургія, машинобудування, хімічна, нафтопереробна, цементна, текстильна, харчова

промисловість. У сільському господарстві товарну продукцію дають великі фермерські господарства. Основні сільськогосподарські культури: кукурудза, пшениця, цукрова тростина. Вирощують також сорго, арахіс, тютюн, чай, цитрусові.

Експорт: мінеральна і сільськогосподарська сировина, сільськогосподарська продукція, алмази, гірниче обладнання.

Основні зовнішньо-торгівельні партнери: Великобританія, США, Німеччина, Японія.

Грошова одиниця – південноафриканський ренд.

За матеріалами книги В.К. Губарева «Географія світу»: Довідник школяра і студента.

Історія Африки

Александровский Г. Еще не кончился каменный век: Строительные рекорды древних египтян за минувшие тысячелетия никем не перекрыты. Пирамиды в Гизе / Г. Александровский // Наука и жизнь. – 1997. – № 1. – С. 108.

Африка // Энциклопедия для детей. Т. 13: Страны. Народы. Цивилизации / глав. ред. М. Д. Аксёнова. – М.: Аванта+, 1999. – С. 440-571.

Бегашоу К. Ефіопія: Новий Єрусалим: Скельні церкви Лалібелі / Касай Бегашоу // Кур'єр ЮНЕСКО. – 1996. – № 2. – С. 19-22.

Бумагин В. Тайны египетских пирамид / В. Бумагин // Тайны XX века. – 2020. – № 6. – С. 10-11.

Война в Африке и на Балканах // Энциклопедия для детей. Дополнительный том. История XX века. Зарубежные страны / Глав. ред. В. А. Володин. – М.: Аванта+, 2002. – С. 179-196.

Гай Д. На берегах Нілу та Янцзи: Єгипет, Китай / Д. Гай, Д. Клементс. – Харків: Видавництво «Ранок», 2003. – 64 с. – (Давні цивілізації).

Год Африки (1960) // 100 великих событий XX века / автор-сост. Н. Н. Непомнящий. – М.: Вече, 2006. – С. 351-356. – (100 великих).

Древний Египет // Энциклопедия всемирной истории на рубеже тысячелетий: История от появления первых людей до наших дней. – М.: Махаон, 1998. – С. 28-29.

Европа колонизует Африку // Переломные моменты истории. Выдающиеся личности, изменившие мир / пер. с англ. Е. Черкасовой. – М.: АО «Слово/Slovo», 1994. – С. 80-83.

Империи Африки // Энциклопедия всемирной истории на рубеже тысячелетий: История от появления первых людей до наших дней. – М.: Махаон, 1998. – С. 58-59.

Исследование Африки // Энциклопедия всемирной истории на рубеже тысячелетий: История от появления первых людей до наших дней. – М.: Махаон, 1998. – С. 168-169.

Керам К. В. Про певну поразку, яка стала перемогою: Відкриття Стародавнього Єгипту / К. В. Керам; пер. Р. Михайлюка // Боги, гробниці та вчені: Роман про археологію. – Львів: ПП ВД «Артклас», 2008. – С. 130-145.

Ліндсей Д. Повстання у Єгипті / Джек Ліндсей; пер. В. та Л. Герасимчуків // Коротка історія культури. В 2-х томах. – Т. 1: Від доісторичних часів до доби Відродження. – К.: Мистецтво, 1995. – С. 166-168.

Независимость Африки // Энциклопедия всемирной истории на рубеже тысячелетий: История от появления первых людей до наших дней. – М.: Махаон, 1998. – С. 216-217.

Непомнящий Н. Н. Загадка Сфинкса / Н. Н. Непомнящий // 100 великих загадок истории. – М.: Вече, 2002. – С. 157-162. – (100 великих).

Непомнящий Н. Н. Тайны Сахары / Н. Н. Непомнящий // 100 великих загадок истории. – М.: Вече, 2002. – С. 121-122. – (100 великих).

Освобождение Африки / Энциклопедия для детей. Дополнительный том. История XX века. Зарубежные страны / глав. ред. В. А. Володин. – М.: Аванта+, 2002. – С. 292-300.

Петров Д. Древний Египет: люди и боги жили вместе: У египтян была особенная книга с перечислением опасностей, ожидавших человека на том свете / Д. Петров // Популярный еженедельник «Я». – 2020. – 19-25 октября. – С. 8.

Раздел Африки // Энциклопедия всемирной истории на рубеже тысячелетий: История от появления первых людей до наших дней. – М.: Махаон, 1998. – С. 182-183.

Религия египтян // Энциклопедия всемирной истории на рубеже тысячелетий: История от появления первых людей до наших дней. – М.: Махаон, 1998. – С. 30-31.

Степняк Р. Алжирское направление: Украина налаживает отношения с Африкой / Р. Степняк // Неделя. – 2020. – 16-22 октября. – С. 4.

Сто великих загадок Африки / авт.-сост. Н. Н. Непомнящий. – М.: Вече, 2008. – 480 с. – (100 великих).

Стородавні єгиптяни / пер. з італ.; за ред. Дж. Казеллі; іст. дослідж. Л. Манфреді, Г. Розаті. – Харків: Вид-во «Ранок», 2003. – 88 с. – (Дзеркало цивілізації).

Суэцкий канал – судоходный канал в Египте // 100 великих чудес света / автор-составитель Н. А. Ионина. – М.: Вече, 2001. – С. 447-454. – (100 великих).

Тахар Бен Джелун. Танжер: міфи та спогади / Бен Джелун Тахар // Кур'єр ЮНЕСКО. – 1997. – № 5. – С. 6-9.

Четверте життя Абу-Симбела: Про храмовий комплекс в Єгипті // Міжнародний туризм. – 2018. – № 2. – С. 134-135.

Шагинян М. Моя Африка: Воспоминания / М. Шагинян // Наука и жизнь. – 1998. – № 1. – С. 106.

Щенников В. Символ Каира / В. Щенников // Наука и религия. – 1995. – № 4. – С. 19.

Династії та правителі Африки

Африканские королевства // Энциклопедия всемирной истории на рубеже тысячелетий: История от появления первых людей до наших дней. – М.: Махаон, 1998. – С. 100-101.

Африканские царства // Энциклопедия всемирной истории на рубеже тысячелетий: История от появления первых людей до наших дней. – М.: Махаон, 1998. – С. 116-117.

Брухнов М. Чака (Зусульский вождь) / М. Брухнов. – М.: Молодая гвардия, 1974. – 192 с. – (Жизнь замечательных людей. Серия биографий. Вып. 16(547).

Жадько Е. Г. XVIII династия Египта / Е. Г. Жадько // 100 великих династий. – М.: Вече, 2001. – С. 5-8. – (100 великих).

Жадько Е. Г. XX династия Египта: Рамзес II и другие / Е. Г. Жадько // 100 великих династий. – М.: Вече, 2001. – С. 8-11. – (100 великих).

Мусский И. А. Мобуту Жозеф Дезире (род. в 1930 году): Президент Заира, маршал / И. А. Мусский // 100 великих диктаторов. – М.: Вече, 2000. – С. 621-626. – (100 великих).

Мусский И. А. Хайле Селассие I (1892-1975): Император Эфиопии в 1930-1974 гг. / И. А. Мусский // 100 великих диктаторов. – М.: Вече, 2000. – С. 466-473. – (100 великих).

Непомнящий Н. Н. Мумии фараонов раскрывают свои тайны / Н. Н. Непомнящий // 100 великих загадок истории. – М.: Вече, 2002. – С. 153-155. – (100 великих).

Непомнящий Н. Н. Отчего умер Рамсес I / Н. Н. Непомнящий // 100 великих загадок истории. – М.: Вече, 2002. – С. 155-157. – (100 великих).

Непомнящий Н. Н. Проклятие фараонов по-прежнему ждёт разгадки / Н. Н. Непомнящий // 100 великих загадок истории. – М.: Вече, 2002. – С. 165-176. – (100 великих).

Непомнящий Н. Н. Тайная дверь в пирамиду Хеопса / Н. Н. Непомнящий // 100 великих загадок истории. – М.: Вече, 2002. – С. 149-152. – (100 великих).

Непомнящий Н. Н. Что или кто погубил Тутанхамона / Н. Н. Непомнящий // 100 великих загадок истории. – М.: Вече, 2002. – С. 162-165. – (100 великих).

Николаев Г. Эхо судебного процесса, состоявшегося 3145 лет назад в Египте: О правителях Древнего Египта / Г. Николаев // Наука и жизнь. – 1995. – № 10. – С. 14.

Романова О. О. Культ фараона в Стародавньому Єгипті / О. О. Романова // Український історичний журнал. – 2000. – № 4. – С. 58.

Саладин (Салах-Ад-Дин Юсуф Ибн Айюб), султан Египта (около 1138-1193) / Б. В. Соколов // 100 великих политиков. – М.: Вече, 2004. – С. 85-88. – (100 великих).

Харт Х. М. Мина (примерно 3100 до н.э.): Правитель из первой египетской династии / М. Х. Харт // Сто великих людей. – М.: Вече, 2001. – С. 494-496. – (100 великих).

Шишов А. В. Чака (1787-1828): Зулусский правитель, самый известный полководец чёрной Африки XIX столетия / А. В. Шишов // 100 великих военачальников. – М.: Вече, 2000. – С. 436-441. – (100 великих).

Географія країн Африки

Авдюнина Л. А. Буркина-Фасо: Справочник / Л. А. Авдюнина. – М.: Наука. Главная редакция восточной литературы, 1992. – 218 с.: карты.

Африка // Великий довідник школяра / упоряд. Г. С. Богданова та ін. – Харків: Веста: Ранок, 2008. – С. 544-547.

Африка // Великий довідник школяра. Природничі науки: 5-11(12) класи. – Харків: ВД «Школа», Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2007. – С. 737-740,838.

Африка // Малая энциклопедия стран / сост. Н. Г. Сиротенко, В. А. Менделеев. – М.: ООО «Издательство «АСТ»; Харьков: ООО «Торсинг», 2001. – С. 451-576.

Африка // Міста світу: Дитяча енциклопедія / авт. О. О. Чекулаєва. – К.: Школа, 2005. – С. 311-400. – (Я пізнаю світ).

Африка / П. Г. Шищенко, Я. Б. Олійник, А. В. Степаненко, П. О. Масляк // Географія: Навч. посібник для старшокласників та абітурієнтів. Відповіді на всі запитання нової програми. – К.: Товариство «Знання», КОО, 2002. – С. 100-108,277.

Африка / П. О. Масляк, Я. Б. Олійник, А. В. Степаненко, П. Г. Шищенко // Географія: Навчальний посібник для старшocl. та абітурієнтів. Програма і відповіді на всі запитання. – К.: Товариство «Знання», КОО, 1998. – С. 181-197,504.

Баландин Р. К. Африка / Р. К. Баландин, В. А. Маркин // 100 великих географических открытий. – М.: Вече, 2000. – С. 297-323.

Бейдик О. О. Африка / О. О. Бейдик, М. М. Падун // Географія: Навчальний посібник для вступників вищих навч. закладів. – К.: Либідь, 1995. – С. 40-43;68-69.

Блїй Г. де. Африканська Субсахара / Г. де Блїй, Пітер Муллер; пер. з англ. // Географія: Світи, регіони, концепти / передмова та розділ «Україна»? О. Шаблія. – К.: Либідь, 2004. – С. 449-499.??

Боэр П. Пустыня: перезагрузка: Беседа с Патриком Боэром – основателем ежегодного «Песчаного марафона» (Marathon des Sables), который проходит в пустыне Сахара (Африка) / вела Л. Васильева // Вокруг света. – 2020. – № 10. – С. 46-51.

Будько Е. Земля фараонів і «Шератонів»: Єгипет / Е. Будько // Міжнародний туризм. – 1996. – № 4. – С. 14.

Вагнер Й. Африка: рай и ад для животных / Йозеф Вагнер; пер. с чеш. И. Мачульской, авт. предисл. В. Соколов; науч. ред. Т. Саблина; науч. конс. Н. Дроздов. – М.: Мысль, 1987. – 350[1] с.

Витухина Г. О. Мали / Г. О. Витухина. – М.: Мысль, 1987. – 134 с.: ил., карт. – (У карты мира).

Горобець І. Джембо, Занзибар!: Цей казковий острів – як золоте кільце в носі загадкової пані Африки / І. Горобець // Міжнародний туризм. – 2020. – № 5-6. – С. 16-25.

Горобець І. Джембо, Танзаніє!: Про різноманітність тварин в африканській країні / І. Горобець // Міжнародний туризм. – 2012. – № 5. – С. 64-80.

Горобець І. Карибу сана до Тарзана: Природа Танзанії / І. Горобець // Міжнародний туризм. – 2012. – № 6. – С. 42-55.

Горюнов Д. Кения: Фотоальбом / Д. Горюнов, С. Кулик. – М.: Планета, 1985. – 184 с.

Григорович А. А. Кабо-Верде – государство Западной Африки / А. А. Григорович, В. В. Грибанов. – М.: Мысль, 1988. – 108[2] с.: ил., карт. – (У карты мира).

Губарев В. К. Африка / В. К. Губарев // Географія світу: Довідник школяра і студента. – Донецьк: ТОВ ВКФ «БАО», 2007. – С. 295-308.

Губарев В. К. Країни Африки / В. К. Губарев // Географія світу: Довідник школяра і студента. – Донецьк: ТОВ ВКФ «БАО», 2007. – С. 529-537.

Довгань Г. Д. Африка / Г. Д. Довгань, А. Й. Сиротенко, О. Г. Стадник // Країнознавство: Довідник. – Харків: Веста: Ранок, 2007. – С. 321-372.

Дорошевский М. В. Комплексная экономико-географическая характеристика стран Африки / М. В. Дорошевский, Г. В. Мысливец // Экономическая и социальная география мира: Учебное пособие. – К.: МАУП, 2003. – С. 151-155.

Ионина Н. А. Аксум – священный город Эфиопии / Н. А. Ионина // 100 великих городов мира. – М.: Вече, 2001. – С. 149-153. – (100 великих).

Иони́на Н. А. Александрия египетская / Н. А. Иони́на // 100 великих городов мира. – М.: Вече, 2001. – С. 127-131. – (100 великих).

Иони́на Н. А. Ахетатон – город фараона-еретика Эхнатона / Н. А. Иони́на // 100 великих городов мира. – М.: Вече, 2001. – С. 49-53. – (100 великих).

Иони́на Н. А. Мемфис / Н.А.Иони́на // 100 великих городов мира. – М.: Вече, 2001. – С. 37-40. – (100 великих).

Иони́на Н. А. Томбукту – ворота Сахары / Н. А. Иони́на // 100 великих городов мира. – М.: Вече, 2001. – С. 322-325. – (100 великих).

Иони́на Н. А. Фес – религиозная столица Марокко / Н. А. Иони́на // 100 великих городов мира. – М.: Вече, 2001. – С. 256-260. – (100 великих).

Ланге П. В. Континент коротких теней: История географических открытий в Африке / П. В. Ланге; пер. с нем.; ред., послесл. и прим. А. Ю. Грушевского. – М.: Прогресс, 1990. – 288с., ил.

Климов В. Магічні птахи Африки / В. Климов // Міжнародний туризм. – 2013. – № 2. – С. 118-122.

Королевство Марокко: Справочник. – М.: Наука. Главная редакция восточной литературы, 1991. – 271 с.: карты.

Країни світу. Африка для дітей серед. шкільн. віку / авт.-упорядники В. М. Скляренко, В. В. Мирошнікова А. С. Шуклінова, М. О. Панкова. – Харків: Фоліо, 2006. – 317 с. (Дитяча енциклопедія).

Кухарчук В. Самі в Африці: Танзанія / В. Кухарчук // Міжнародний туризм. – 2019. – № 2. – С. 52-59.

Масляк П. О. Країни Африки / П. О. Масляк // Країнознавство: Підручник. – К.: Знання, 2008. – С. 233-260. – (Вища освіта ХХІ століття).

Миронова М. Пока огонь горит: Африка / М. Миронова // Вокруг света. – 2020. – № 11. – С. 28-37.

Одна із країн Африки (Алжир) / П. О. Масляк, Я. Б. Олійник, А. В. Степаненко, П. Г. Шищенко // Географія: Навчальний посібник для старшокл. та абітурієнтів. Програма і відповіді на всі запитання. – К.: Товариство «Знання», КОО, 1998. – С. 704-708.

Пустыни Северной Африки // Пустыни / А.Г. Бабаев, Н. Н. Дроздов, И. С. Зонн, З. Г. Фрейкин; отв. ред. Э. М. Мурзаев. – М.: Мысль, 1986. – С. 141-167. – (Природа мира).

Пустыни Южной Африки // Пустыни / А. Г. Бабаев, Н. Н. Дроздов, И. С. Зонн, З. Г. Фрейкин; отв. ред. Э. М. Мурзаев. – М.: Мысль, 1986. – С. 168-181. – (Природа мира).

Республика Гвинея-Бисау: Справочник. – М.: Наука. Главная редакция восточной литературы, 1990. – 152 с.: карты.

Республика Кения: Справочник. – М.: Наука. Главная редакция восточной литературы, 1991. – 224 с.: карты.

Республика Либерия: Справочник. – М.: Наука. Главная редакция восточной литературы, 1990. – 160 с.: карты.

Сахара / пер. с англ.; отв. ред. сер. Соколов В. Е.; ред. и послесл. В. М. Неронова и В. Е. Соколова. – М.: Прогресс, 1990. – (Золотой фон биосферы). – 424 с.: ил.

Страны Африки // Экономическая и социальная география мира: Учебник для 10 класса средней школы / под ред. Б. П. Яценко. – К.: Гала, 1998. – С. 326-330: карты.

Токарева З. И. Республика Кот-д'Ивуар: Справочник / З.И. Токарева. – М.: Наука. Главная редакция восточной литературы, 1990. – 284 с.: карты.

Юрківський В. М. Африка / В. М. Юрківський // Країни світу: Довідник. – К.: Либідь, 2001. – С. 185-266.

Юрківський В. М. Африка / В. М. Юрківський // Регіональна економічна і соціальна географія. Зарубіжні країни: Підручник. – К.: Либідь, 2000. – С. 282-304.

Художні твори письменників Африки

Абрахамс П. Горняк. Венок Майклу Удомо: Романи / Питер Генри Абрахамс. – М.: Худож. лит., 1988. – 430 с.

Адічі Ч. Н. Люба Іджеавеле, або Феміністичний маніфест у п'ятнадцятьох пропозиціях / Чимаманда Нгозі Адічі; пер. з англ. Іллі Стронговського. – К.: ФОП Омеляненко Л. С., 2018. – 112 с.

Ачебе Ч. Стрела бога. Человек из народа: Романи / Чинуа Ачебе; пер. с англ. – М.: Радуга, 1983. – 334 с.

Бернстайн Х. И в смерти жизнь: Роман / Хильда Бернстайн; пер. с англ. А. Ливерганта; предисл. И. Филатовой. – М.: Радуга, 1990. – 384 с.

Бихари Д. Путешествие на Маврикий: Роман / Дипчанд Бихари; пер. с хинди И. Клычковой. – М.: Радуга, 1989. – 264 с.

Бринк А. Мгновенье на ветру / Андре Бринк; пер. с англ. – М.: Худож. лит., 1991. – 302 с.

Десять лет и одна ночь. Современная тунисская проза: Сборник / пер. с араб.; сост. В. Шагаля. – М.: Радуга, 1989. – 312 с.

Джеллун Т. Спалах: заворушення в арабських країнах: Есеї / Тахар бен Джеллун; пер. з фр. Євгенії Кононенко. – К.: Грані-Т, 2012. – 112с. - (Серія «De profundis»).

Избранные произведения писателей Северной Африки: Романы и рассказы / ред. Г. Г. Абашидзе; пер. с араб. и фр. – М.: Прогресс, 1980. – 590 с.

Коуп Дж. Прекрасный дом: Роман / Джек Коуп; пер. с англ. – М.: Правда, 1991. – 368 с.

Кутзее Д. М. Дитинство. Молодість. Літня пора: Романи / Джон Міхаель Кутзее; пер. з англ. П. Тарашука. – Харків: Фоліо, 2011. – 669 с. – (Бібліотека Нобелівських лауреатів).

Ла Гума А. Скитания в ночи: Сборник / Алекс Ла Гума; пер. с англ.; послесл. А. Софронова. – М.: Радуга, 1984. – 624 с.

Маммери М. Избранное: Романы / пер. с фр.; сост. и предисл. В. Цоппи / Мулуд Маммери. – М.: Радуга, 1988. – 457 с. – (Мастера современной прозы).

Махфуз Н. Избранное / Нагиб Махфуз; пер. с араб.; сост. О. Фроловой, К. Юнусова; вступ. статья Л. Степанова. – Л.: Худож. лит., 1990. – 544 с.

Петух пропел в бухте: Сборник / пер. с порт. и креол.; вступ. ст. М. Вольпе; сост. Е. Рязовой. – М.: Худож. лит., 1988. – 351 с. – (Произведения писателей Африки).

Сказки Северной Африки: Газель з золотими копытами / пер. с араб., англ., фр.; сост. И. Г. Кушке; предисл. В. Микушевича. – М.: Худож. лит., 1988. – 446 с.

Смит У. Когда пируют львы: Роман / Уилбур Смит; пер. с англ. Д. Арсеньева. – М.: АСТ, 2009. – 447 с.

Смит У. Наемники: Романы / Уилбур Смит; пер. с англ. – М.: АРК, ТКО «АСТ», 1993. – 384 с.

Смит У. Неудержимые как море: / Уилбур Смит; пер. с англ. Д. Арсеньева. – Харьков: Книжный Клуб Семейного Досуга, 2001. – 400 с.

Смит У. Птица солнца: Роман / Уилбур Смит; пер. с англ. Д. Арсеньева. – М.: АСТ, 2007. – 510 с.

Татуолла А. Заколдованные леса: Лучшие сказки мира / Амос Татуолла, Дэниэл Фагунва, Воле Шойинка; худ. Л. Казбеков. – СПб.: Изд-во «Terra Fantastica» компании «Корвус», 1993. – 384 с. – (Серия «Золотая цепь»).

Хаддад М. Набережная Цветов не отвечает: Романы / Малек Хаддад; пер. с фр.; вступ. статья С. Прожогойной – М. : Худож. лит., 1988. – 271 с.

Хусейн Таха. Избранное / Таха Хусейн; пер. с араб.; предисл. и примеч. И. Крачковского и Л. Степанова. – М.: Худож. литература, 1989. – 431 с.

Література, культура та спорт Африки

Абу Симбел – храм в Египте // 100 великих чудес света / автор-составитель Н. А. Ионина. – М.: Вече, 2001. – С. 83-88. – (100 великих).

Африканские маски в национальном музее Кот-Д'ивуара // 100 великих музеев мира / автор-составитель Н. А. Ионина. – М.: Вече, 1999. – С. 411-414. – (100 великих).

Африки зрелищное искусство // Энциклопедический словарь юного зрителя. – М.: Педагогика, 1989. – С. 25-28.

Африки стран кинематография // Энциклопедический словарь юного зрителя. – М.: Педагогика, 1989. – С. 28-31.

Васильев Є. Ачебе Чінуа – нігерійський письменник / Є. Васильев // Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник. У 2 т. Т. 1: А-К / За ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. – Тернопіль: Навч. книга-Богдан, 2005. – С. 77-78.

Гордімер Надін: Південно-Африканська письменниця – нобелівська лауреатка з літератури 1991 року // Енциклопедичний довідник «Лауреати Нобелівської премії. 1901-2001». Видання ювілейне. / укладачі С. О. Довгий, В. М. Литвин, В. Б. Солоіденко. – К.: Український видавничий центр, 2001. – С. 628.

Египетская литература // История всемирной литературы. В 9-ти т. Т. 5 / отв. ред. И. А. Тертерян. – М.: Наука, 1989. – С. 691-692.

Египетские пирамиды // 100 великих чудес света / автор-составитель Н. А. Ионина. – М.: Вече, 2001. – С. 9-14. – (100 великих).

Египетский музей в Каире // 100 великих музеев мира / автор-составитель Н. А. Ионина. – М.: Вече, 1999. – С. 292-297. – (100 великих).

Єфименко В. В. Африканський культурний регіон / В. В. Єфименко, В. С. Гриценко; кер. авт. колективу Л. Т. Левчук // Історія світової культури. Культурні регіони: Навч. посібник – К.: Либідь, 1997. – С. 168-220.

Ионина Н. А. Королевские дворцы Бенина / Н. А. Ионина // 100 великих дворцов мира. – М.: Вече, 2001. – С. 375-377. – (100 великих).

Ионина Н. А. Эль-Монтаза – дворец последнего короля Египта / Н. А. Ионина // 100 великих дворцов мира. – М.: Вече, 2001. – С. 469-471. – (100 великих).

Кагера: Национальный парк Руанды // 100 великих заповедников и парков / авт.-сост. Н. А. Юдина. – М.: Вече, 2002. – С. 281-284. – (100 великих).

Каменное диво Эфиопии – храмы Лалибелы // 100 великих чудес света / автор-составитель Н. А. Ионина. – М.: Вече, 2001. – С. 301-305. – (100 великих).

Каменный комплекс Зимбабве // 100 великих чудес света / автор-составитель Н. А. Ионина. – М.: Вече, 2001. – С. 306-309. – (100 великих).

Коптский музей в Каире (Египет) // 100 великих музеев мира / автор-составитель Н. А. Ионина. – М.: Вече, 1999. – С. 315-319. – (100 великих).

Крюгер: Национальный парк Южно-Африканской Республики // 100 великих заповедников и парков / авт.-сост. Н. А. Юдина. – М.: Вече, 2002. – С. 328-329. – (100 великих).

Литературы Африканского континента // История всемирной литературы. В 9-ти т. Т. 4 / отв. ред. Ю. Б. Виппер. – М.: Наука, 1987. – С. 567-578.

Литературы Африканского континента // История всемирной литературы. В 9-ти т. Т. 5 / отв. ред. С. В. Тураев. – М.: Наука, 1988. – С. 642-657.

Литературы Африканского континента // История всемирной литературы. В 9-ти т. Т. 6 / отв. ред. И. А. Тертерян. – М.: Наука, 1989. – С. 705-718.

Ліндсей Д. Африка / Джек Ліндсей; пер. з англ. В. та Л. Герасимчуків // Коротка історія культури. В 2-х томах. – Т. 2: Від доісторичних часів до доби Відродження. – К.: Мистецтво, 1995. – С. 127-131.

Ліндсей Д. Єгипетське мистецтво / Джек Ліндсей; пер. з англ. В. та Л. Герасимчуків // Коротка історія культури. В 2-х томах. – Т. 1: Від доісторичних часів до доби Відродження. – К.: Мистецтво, 1995. – С. 178-183.

Малов В. И. Абебе Бикила: Эфиопский легкоатлет, олимпийский чемпион / В. И. Малов // 100 великих олимпийских чемпионов. – М.: Вече, 2006. – С. 211-215. – (100 великих).

Маньяра: Национальный парк Танзании // 100 великих заповедников и парков / авт.-сост. Н. А. Юдина. – М.: Вече, 2002. – С. 318-322. – (100 великих).

Муравьева Т. В. Мифология Древнего Египта / Т. В. Муравьева // 100 великих мифов и легенд. – М.: Вече, 2002. – С. 30-46. – (100 великих).

Назарець В. Махфуз Абд аль-Азіз Нагіб – єгипетський письменник, лауреат Нобелівської премії 1988 р. / В. Назарець // Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник. У 2 т. Т. 2: Л-Я / За ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. – Тернопіль: Навч. книга-Богдан, 2006. – С. 139-141.

Национальный музей Нигерии // 100 великих музеев мира / автор-составитель Н. А. Ионина. – М.: Вече, 1999. – С. 407-410. – (100 великих).

Нгоронгоро: Заповедник Танзании // 100 великих заповедников и парков / авт.-сост. Н. А. Юдина. – М.: Вече, 2002. – С. 314-318. – (100 великих).

Никифоров В. Кутзеє Джон Міхаель – південноафриканський письменник, лауреат Нобелівської премії 2003 р. / В. Никифоров // Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник. У 2 т. Т. 1: А-К / За ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. – Тернопіль: Навч. книга-Богдан, 2005. – С. 812-814.

Северо-Восточной Африки музыка // Музыка: Большой энциклопедический словарь / Гл. ред. Г. В. Келдыш. – М.: НИ «Большая Российская энциклопедия», 1998. – С. 489.

Серенгети: Национальный парк Танзании // 100 великих заповедников и парков / авт.-сост. Н. А. Юдина. – М.: Вече, 2002. – С. 309-313. – (100 великих).

Тунисский музей Бардо // 100 великих музеев мира / автор-составитель Н. А. Ионина. – М.: Вече, 1999. – С. 311-314. – (100 великих).

Христиніна П. Шоїнка Воле – нігерійський письменник, лауреат Нобелівської премії 1986 р. / П. Христиніна // Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник. У 2 т. Т. 2: А-К / За ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. – Тернопіль: Навч. книга-Богдан, 2005. – С. 790-792.

Цаво: Национальный парк Кении // 100 великих заповідників и парков / авт.-сост. Н. А. Юдина. – М.: Вече, 2002. – С. 230-234. – (100 великих).

Шкляр Л. Є. Воле Шоїнка – нігерійський письменник, лауреат Нобелівської премії 1986 року / Л. Є. Шкляр, А. Г. Шпиталь // Під знаком Нобеля. Лауреати Нобелівської премії з літератури 1901-2006. – К.: Грамота, 2006. – С. 341-343.

Шкляр Л. Є. Джозеф Масквел Кутзес. Нобелівська промова. Він і його слуга (уривки): південноафриканський письменник, Нобелівський лауреат 2003 р. / Л. Є. Шкляр, А. Г. Шпиталь // Під знаком Нобеля. Лауреати Нобелівської премії з літератури 1901-2006. – К.: Грамота, 2006. – С. 456-459.

Шкляр Л. Є. Нагіб Махфуз – єгипетський письменник, лауреат Нобелівської премії 1988 року / Л. Є. Шкляр, А. Г. Шпиталь // Під знаком Нобеля. Лауреати Нобелівської премії з літератури 1901-2006. – К.: Грамота, 2006. – С. 356-362.

Шкляр Л. Є. Надін Гордімер – південноафриканська англійська письменниця, лауреат Нобелівської премії 1991 року / Л. Є. Шкляр, А. Г. Шпиталь // Під знаком Нобеля. Лауреати Нобелівської премії з літератури 1901-2006. – К.: Грамота, 2006. – С. 370-372.

Экваториальная Гвинея // Искусство стран и народов мира: Архитектура. Живопись. Скульптура. Графика. Декоративное искусство: Краткая художественная энциклопедия / гл. ред. Б. В. Иогансон. – В 5-ти т. Т. 5: Финикия-Япония. – М.: Сов. энциклопедия, 1981. – С. 476-477.

Эфиопия // Искусство стран и народов мира: Архитектура. Живопись. Скульптура. Графика. Декоративное искусство: Краткая художественная энциклопедия / гл. ред. Б. В. Иогансон. – В 5-ти т. Т. 5: Финикия-Япония. – М.: Сов. энциклопедия, 1981. – С. 552-570.

Юго-Западная Африка // Искусство стран и народов мира: Архитектура. Живопись. Скульптура. Графика. Декоративное искусство: Краткая художественная энциклопедия / гл. ред. Б. В. Иогансон. – В 5-ти т. Т. 5: Финикия-Япония. – М.: Сов. энциклопедия, 1981. – С. 573-574.

Южно-Африканская республика // Искусство стран и народов мира: Архитектура. Живопись. Скульптура. Графика. Декоративное искусство: Краткая художественная энциклопедия / гл. ред. Б. В. Иогансон. – В 5-ти т. Т. 5: Финикия-Япония. – М.: Сов. энциклопедия, 1981. – С. 579-587.

Южной Африки музыка // Музыка: Большой энциклопедический словарь / Гл. ред. Г. В. Келдыш. – М.: НИ «Большая Российская энциклопедия», 1998. – С. 664-665.

Африка туристична

Гончаренко С. Страна заходящего солнца: Об отдыхе в Тунисе / С. Гончаренко // Натали. – 2012. – № 8. – С. 118-121.

Кухарчук В. Драйв по Марокко / В. Кухарчук // Міжнародний туризм. – 2019. – № 2. – С. 52-59.

Нанн М. Віч-на-віч з Африкою: Бесіда з британським журналістом і міжнародним фахівцем у сфері суспільних комунікацій, керівником «White's Consultants Limited», однієї із найдавніших і найповажніших компаній зі зв'язків із громадськістю в Україні, Мартіном Нанном, який ділиться своїми враженнями про Африку / вела М. Горобець // Міжнародний туризм. – 2012. – № 2. – С. 78-87.

Нева А. У самого Красного моря: Шарм-эль-Шейх / А. Нева // Натали. – 2013.– № 9. – С. 152-153.

Рушковский А. В гости к Фараонам: Египет / А. Рушковский // Женский журнал. – 2018. – № 9. – С. 154-158.

Сидоренко В. Палітра Червоного моря: Курорти Єгипту / В. Сидоренко // Міжнародний туризм. – 2019. – № 2. – С. 132-133.

Хомич М. Кіліманджаро, або Схід сонця над Африкою: Бесіда з Миколою Хомичем – лікарем, мандрівником, письменником, меценатом про його поїздки до Африки / вела О. Дубовик // Міжнародний туризм. – 2017. – № 3. – С. 28-35.

Шапаренко В. Вдогонку за летом: Отдых в Египте / В.Шапаренко // Женский журнал. – 2016. – № 12. – С. 150-151.

Янковая О. В садах Синая: Шарм-эль-Шейх / О. Янковая // Натали. – 2013.– № 12. – С. 184-185.

Інтернет-ресурси

Африка [Електронний ресурс]. Вікіпедія: Вільна енцикл. – Електр. дані. – Режим доступу:

<https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%90%D1%84%D1%80%D0%B8%D0%BA%D0%B0>. – Назва з екрану. – Дата останньої правки 20.07.2020. – (Дата звернення 03.09.2020).

Українсько-південноафриканські відносини [Електронний ресурс]. Вікіпедія: Вільна енцикл. – Електр. дані. – Режим доступу:

<https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE-%D0%BF%D1%96%D0%B2%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D0%BE%D0%B0%D1%84%D1%80%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D1%96%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BD%D0%BE%D1%81%D0%B8%D0%BD%D0%B8>. – Назва з екрану. – Дата останньої правки 01.08.2019. – (Дата звернення 03.09.2020).

Народи Африки [Електронний ресурс]. Вікіпедія: Вільна енцикл. – Електр. дані. – Режим доступу:

https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F:%D0%9D%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%B8_%D0%90%D1%84%D1%80%D0%B8%D0%BA%D0%B8. – Назва з екрану. – Дата останньої правки 05.06.2020. – (Дата звернення 03.09.2020).

Цікаві факти про Африку [Електронний ресурс] // Тут цікаво. – Електр. дані – Режим доступу: <http://tut-cikavo.com/krajini/afryka/258-afrika>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 03.09.2020).

55 найцікавіших фактів про Африку [Електронний ресурс] // «EVENT UKRAINE». – Електр. дані – Режим доступу: <https://eventukraine.com/travel/55-najcikavishih-faktiv-pro-afriku/>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 03.09.2020).

Зовнішньоекономічні відносини України з країнами Африки. Реферат [Електронний ресурс] // osvita.ua. – Електр. дані – Режим доступу: <https://osvita.ua/vnz/reports/politolog/15017/>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 03.09.2020).

Презентація до уроку «Країни Африки. Зв'язки України з країнами Африканського континенту» [Електронний ресурс] // Всеосвіта. – Електр. дані – Режим доступу: <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-do-uroku-krajini-afriki-zvazki-ukraini-z-krajnami-afrikanskogo-kontinentu-184133.html>. – Назва з екрану. – (Дата звернення .03.2020).

Ерман Г. «Африка – це наркотик»: як українець об'їхав увесь континент і полюбив його до нестями [Електронний ресурс] / Г. Ерман // BBC News Україна. – Електр. дані – Режим доступу: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-49494717>. – Назва з екрану. – (Дата звернення .03.2020).

Зміст

Країни Африки. Соціально-економічна характеристика країн Африки.....	3
Історія Африки.....	9
Династії та правителі Африки.....	11
Географія країн Африки.....	13
Художні твори письменників Африки.....	18
Література, культура та спорт Африки.....	20
Африка туристична.....	25
Інтернет-ресурси.....	26